

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
DANYLO HALYTSKY LVIV NATIONAL
MEDICAL UNIVERSITY
Department of Ukrainian Studies**

UKRAINIAN LANGUAGE

**EXERCISES FOR INDEPENDENT WORK
from the Ukrainian language
for foreign 2nd year students
English-language department of the specialty
222 «General Medicine»**

Lviv 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

УКРАЇНСЬКА МОВА

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з української мови
для іноземних студентів 2 курсу
англомовного відділення спеціальності
222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено на
засіданні методичної комісії
кафедри українознавства
(протокол № 1 від 31 серпня
2021 року)

Затверджено профільною
методичною комісією
гуманітарних дисциплін
(протокол № 4 від 31 серпня
2021 року)

Львів 2021

УДК 811.161.2 (072)

X 48

Черкес Н.Д. та ін.

Українська мова: вправи для самостійної роботи з української мови для іноземних студентів 2 курсу англomовного відділення спеціальності 222 «Медицина»: навчальний посібник / Укладачка: доц.Черкес Н.Д. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 56 с.

Навчальний посібник містить граматичні матеріали, вправи і завдання, орієнтовані на розвиток мовної, мовленнєвої та комунікативної компетенції, необхідних для продукування та використання української мови у сферах ситуативного та професійного спілкування в усній та писемній формах.

Структура посібника визначається принципом поетапного вивчення граматики. Вона складається з: теоретичної частини у формі тексту та таблиць, що допомагає студентам швидше зрозуміти новий матеріал; практичної частини, яка містить систему вправ для закріплення навчального матеріалу.

Навчальний посібник призначений для самостійної роботи студентів-іноземців медичного факультету 2 курсу 1 семестру англomовного відділення під час вивчення дисципліни «Українська мова».

РЕЦЕНЗЕНТИ/Reviewers:

Смольська Лариса Юрївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Smolska L. Yu., Candidate of philological sciences, Associate Professor

Обговорено та ухвалено на засіданні методичної комісії кафедри українознавства (протокол №1 від 31 серпня 2021 року)

Затверджено профільною методичною комісією гуманітарних дисциплін (протокол №4 від 31 серпня 2021 року)

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021

© Надія Черкес, 2021

©Кафедра українознавства

ВСТУП

Для чужоземних студентів, які приїжджають в Україну, аби набути омріяний фах, українська мова є тією основою, що здатна активно допомогти їм не тільки отримати необхідні знання, але й виробити активні комунікативні навички. Тому вивчення української мови студентами-іноземцями має для них винятково важливе значення. Володіючи нею, майбутні медики зможуть безперешкодно спілкуватися з пацієнтами, збирати анамнез захворювання, аналізувати симптоми хвороб та приймати правильні рішення щодо методики лікування.

Для того, щоб стати професійними медиками, чужоземні студенти вищих медичних навчальних закладів повинні вміти говорити і мислити не лише англійською, але й українською мовою, поступово набуваючи власний мовленнєвий досвід.

Викладання студентам курсу “Українська мова як іноземна” як навчальної дисципліни має на меті закласти підвалини підготовки спеціалістів із належним лінгвістичним рівнем грамотності та дотриманням культури професійного мовлення.

Закріплення отриманих в аудиторії знань, самоперевірка та взаємоперевірка правильності їх застосування, як правило, здійснюються самими студентами, тому завдання і вправи для самостійного опрацювання, які пропонуються у методичних рекомендаціях, стануть їм у нагоді. Практичний матеріал підібраний тематично, з урахуванням засвоєння попередніх знань студентів 2 курсу та виходячи із текстового навчального матеріалу, який розглядається на кожному практичному занятті з української мови. Завдання для самостійної роботи студентів-іноземців допоможуть їм уміло застосовувати набуті знання у процесі конкретної професійної діяльності. Елементи творчості, передбачені у вправах та завданнях, сприятимуть не тільки глибшому вивченню української мови, але і вмінню студентів аналітично мислити і самостійно приймати правильні рішення.

Вивчення дисципліни “Українська мова як іноземна” на 2 курсі завершується іспитом, тому самостійна робота студентів зможе підвищити їх рівень знань.

LESSON 1.

Ukrainian medical terminology. The concept of scientific terms. General scientific, interdisciplinary and highly specialized terminology.

Українська медична термінологія. Поняття термін. Загальнонаукова, міжгалузева, і вузькоспеціалізована термінологія.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1. А—М / укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 344 с.; Т. 2. N—W/ укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 456 с.

2. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С.Я. Єрмоленко. — К.: Либідь, 2001. — 224 с.

3. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків // За ред. проф. Луцак С.М. — Кн.2. — К.: Медична книга, 2019 —456 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Exercise 1. Write the questions to the highlighted words / Запишіть питання до виділених слів:

Зразок. Студенти познайомилися з викладачем.

З ким познайомилися студенти?

1. Термінологія медицини — це **дуже складна** терміносистема.
2. Клінічні терміни вказують **на назви** захворювань.
3. Прості терміни найчастіше виражені **іменником**.
4. Велика кількість термінів української мови — це слова **іншомовного** походження.
5. У медичній термінології є багато запозичень з **грецької** мови.

Exercise 2. Correct mistakes/Виправте помилки.

Базедовий хвороба, лікарська препарат, діючий речовина, ультразвуковий діагностика, лікуюче лікар, хвора пацієнт.

Exercise 3. Find in the dictionary and write it down 5 words — medical terms/ Знайдіть у словнику і запишіть 5 слів — медичних термінів.

Exercise 4. Find in the dictionary interpretation of medical terms/Знайдіть у словнику тлумачення медичних термінів.

Гіпофіз -

епідуральна пункція -

велика променева кістка -

епігастрій -

іmunна система. -

Exercise 5. Find the Ukrainian equivalent of a foreign medical term/Підберіть український відповідник до іншомовного медичного терміна.

Анестезія —
діагностика —
реанімація —
токсикоз —
патогенез —

LESSON 2.

The concept of health and disease. Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes).

Поняття здоров'я та хвороба. Терміни-найменування захворювань, їх форм перебігу та ознак (симптомів, синдромів).

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків // За ред. проф. Луцак С.М. — Кн.2. — К.: Медична книга, 2019 —456 с.
2. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1. А—М / укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 344 с.; Т. 2. N—W/ укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 456 с.
3. Чикайло І.В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. — Львів: ЛНМУ, 2019. - 23 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Exercise 1. From the given verbs form nouns /Від поданих дієслів утворіть іменники:

діагностувати -
загоювати -
слухати -
збільшити -
аргументувати -

Exercise 2. Make a sentences with the given adjectives. Write them down/Складіть речення з поданими прикметниками. Запишіть їх:

здоровий
емоційний
комфортний

Exercise 3. Find in the dictionary and write down 5 words-names of diseases/Знайдіть у словнику і запишіть 5 слів-найменувань захворювань.

Exercise 4. Find the wrong phrases. Correct the mistakes. Write it down /Знайдіть неправильні словосполучення. виправте помилки. Запишіть.

Адаптація в колективі, відчувати біль, затерпання рука, зубний біль, подвоєння в око, захриплий голос, здоровий людина.

Exercise 5. Compose and write a short text on the topic "My visit to the doctor", using the signs of the disease known to you/Складіть і запишіть невеликий текст на тему «Моє відвідування лікаря», використовуючи відомі вам ознаки захворювання.

LESSON 3.

The human body. Organ systems. Terms-names of life processes and functions of the human body.

Тіло людини. Системи органів. Терміни-назви процесів життєдіяльності та функцій людського організму.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Лаврінець О.Я., Симонова К.С., Ярошевич І.А. Читай і знай! - Київ: Наукова думка, 2009. - 205 с.
2. Людина (будова тіла, органи та його системи)/Методичні рекомендації для студентів II – го курсу медичного факультету англomовного відділення. - Львів: ЛНМУ, 2019. - 45 с.
3. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1. А—М / укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 344 с.; Т. 2. N—W/ укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 456 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

ТІЛО ЛЮДИНИ

Тіло людини – найскладніше творіння живої природи. Воно складається зі скелета, внутрішніх органів, шкіри і систем, які працюють злагоджено і забезпечують життєдіяльність організму. Людський організм складається з понад як 50 трлн мікроскопічних “цеглинок”, які називаються клітинами. Клітина – це елементарна функціонально-структурна одиниця живого організму. Клітини розрізняються за формою і будовою залежно від їхнього призначення. Щосекунди в організмі народжується понад 5 млн клітин замість тих, які зістарилися і відмерли. Клітини одного типу групуються разом, утворюючи тканину. Наприклад, скелет складається з кісткової тканини, міцної і твердої, що дає йому змогу підтримувати й захищати внутрішні органи. Хрящова тканина також міцна, але м’якша й еластичніша за кісткову. Вона міститься у місцях з’єднання кісток, а також

є основою для гнучких частин тіла, наприклад вух і носа. Групи тканин, які утворюють основні частини організму, називаються органами. Це кишківник, який перетворює їжу і насичує кров поживними речовинами; нирки, що відфільтровують з крові різні відходи; серце, яке перекачує кров. Різні органи працюють злагоджено і складають системи організму, такі як дихальна система (ніс, горло, легені), система травлення (рот, зуби, стравохід, шлунок і кишківник), система виділення (нирки і сечовий міхур), гормональна система (залози внутрішньої секреції), нервова система (нерви і мозок), система розмноження. Кожна система виконує дуже важливу роботу в організмі, підтримуючи його життєдіяльність і здоров'я.

Exercise 1. Read the text. Answer the questions/Прочитайте текст. Дайте відповіді на питання

1. З чого складається тіло людини?
2. Скільки клітин налічується в людському організмі?
3. Що таке органи людини?
4. Яку роботу в людському організмі виконує кишківник?
5. Яку роботу в людському організмі виконують нирки?

Exercise 2. Write an excerpt from the text concerning organ systems. Underline the names of these systems/Випишіть із тексту уривок, що стосується систем органів. Підкресліть назви цих систем.

Exercise 3. Complete the sentences/Закінчіть речення.

1. Дихальна система складається з таких органів...
2. Система травлення складається з таких органів...
3. Нервова система складається з таких органів...

Exercise 4. Only select the appropriate adjectives from the help for the given phrases. Write them in the table/До поданих словосполучень з довідки доберіть тільки відповідні прикметники. Запишіть їх у таблицю.

Кісткова тканина	
Хрящова тканина	

Довідка: твердий, м'який, великий, легкий, важкий, веселий, еластичний, міцний, гнучкий, малий.

Exercise 5. Ask questions to the highlighted words/Поставте питання до виділених слів.

1. Тіло людини — найскладніше творіння живої природи.
2. Клітини розрізняються за формою і будовою.
3. Нирки відфільтровують з крові різні відходи.

LESSON 4.

Musculoskeletal system. Characteristics and division of objects on external and internal grounds. Terms to indicate the causes of diseases, types and carriers of diseases.

Опорно-рухова система.

Характеристика і поділ предметів за зовнішніми і внутрішніми ознаками.

Терміни на позначення причин захворювань, видів і носіїв хвороб.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - С.116-128.
2. Людина (будова тіла, органи та його системи)/Методичні рекомендації для студентів II – го курсу медичного факультету англomовного відділення. - Львів: ЛНМУ, 2019. - 45 с.
3. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Українська медична термінологія в професійному спілкуванні. Лексико-стилістичні норми. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників. [Електронний ресурс] — Режим доступу:<http://www.intranet.tdmu.edu.ua/>

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи.

СКЕЛЕТ

Скелет – це каркас із кісток, на якому тримається наше тіло. Він надає тілу форму і стійкість, а також захищає внутрішні органи. Міцністю, формою і силою тіло зобов'язане скелетові. Скелет складається з трьох основних частин. Хребет і ребра утворюють осьовий скелет, з яким сполучені череп і кістки кінцівок. Конструкція з 206 твердих, міцних кісток утворює внутрішній каркас тіла і захищає внутрішні органи – мозок, серце, легені тощо. Кістки з'єднуються між собою суглобами, а до кісток прикріплюються м'язи, які приводять тіло в рух. Розміри, форма і міцність кістки залежать від того, яку частину тіла вона підтримує і які м'язи до неї кріпляться. Міцність кісток пояснюється наявністю кристалів солей кальцію та фосфатів. Але кістки мають певну гнучкість, оскільки містять еластичні білкові тканини, і при навантаженні злегка пружиняють, а не ламаються. Кістки забарвлені в жовто-блідий колір, мають власні кровоносні судини та нерви. Кістка - це комбінація живих клітин з мінеральними утвореннями. Кісткові клітини, так звані остеоцити, виробляють мініатюрні кісткові пластини, що утворюють остеони. Зовнішній шар більшості кісток – це міцна речовина, в якій остеони розміщені дуже щільно. Під ним міститься пориста губчаста речовина. У трубчастих кістках міститься желеподібний кістковий мозок, який щосекунди виробляє кілька мільйонів клітин крові. У новонародженого червоний кістковий мозок є в усіх кісточках, а в

дорослого він зберігається тільки в груднині, хребті, ребрах, черепі та кістках тазу.

Exercise 1. Answer the questions using the words in parentheses/Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках.

1. На чому тримається наше тіло? (скелет)
2. З кількох основних частин складається скелет? (три)
3. Чим з'єднуються між собою кістки?(суглоби)
4. Що міститься у трубчастих кістках? (кістковий мозок)
5. Які клітини виробляє кістковий мозок щосекундно? (кров)

Exercise 2. Complete the sentences/Закінчіть речення.

1. Скелет — це каркас із ...
2. Міцність кісток пояснюється наявністю кристалів солей ...
3. Хребет і ребра утворюють ...
4. Кісткові клітини виробляють мініатюрні кісткові ...
5. У новонародженого червоний кістковий мозок є в усіх ...

Exercise 3. Read the left and right parts of the sentences and combine them correctly into one sentence/Прочитайте ліву і праву частини речень і правильно об'єднайте їх в одне речення.

1. Скелет надає тілу форму і стійкість,...	1. містять еластичні білкові тканини
2. Розміри, форма і міцність кістки залежать від того,...	2. а також захищає внутрішні органи
3. Кістки мають певну гнучкість,оскільки...	3. у якій остеони розміщені дуже щільно
4. Кістка — це ...	4. яку частину тіла вона підтримує
5. Зовнішній шар більшості кісток — це міцна речовина, ...	5. комбінація живих клітин з мінеральними утвореннями

Exercise 4. Select the correct adjectives for the given nouns from the help/До поданих іменників з довідки доберіть правильні прикметники.

Мозок
кістки
органи
тканини
судины
клітини

Довідка: твердий, спинний, внутрішній, міцний, еластичний, кістковий, кровоносний, живий, червоний, веселий,студентський .

Exercise 5. Вправа-гра “так -ні”. Answer the questions “yes” or “no”/Дайте відповіді на запитання “так “або “ні”

1. Скелет — це речовина?
2. Скелет захищає внутрішні органи?
3. Скелет складається з 5 частин?
4. Скелет надає тілу форму та стійкість?
5. Хребет і ребра махають руками?
6. Кістки кінцівок сполучені з осьовим скелетом?
7. Кістки мають гнучкість?
8. Кістки забарвлені у зелений колір?
9. Кістка складається з кількох шарів?
10. У дорослої людини є червоний кістковий мозок?

LESSON 5.

The human nervous system.

Characteristics of the subject in structure and function. Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes).

Нервова система людини.

Характеристика предмета за будовою і функціями.

Терміни-найменування захворювань, їх форм перебігу та ознак (симптомів, синдромів).

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків // За ред. проф. Луцак С.М. — Кн.2. — К.: Медична книга, 2019 —456 с.
2. Чикайло І.В. Українська мова: методичні розробки для студентів 2 курсу англомовного відділення. — Львів: ЛНМУ, 2019. - 23 с.
3. Вивчаємо українську: підручник.- Львів: ЛДУ, 1995.- 260 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Нервова система складається з двох великих відділів — центральної нервової системи (ЦНС), яка включає головний і спинний мозок, та периферійної нервової системи, яка складається з нервових волокон, що відходять від головного і спинного мозку. Нервові волокна збираються у пучки і утворюють нерви, які зв'язують головний і спинний мозок зі всіма органами і системами організму.

За функціями нервова система поділяється на соматичну і вегетативну. Соматична нервова система іннервує опорно-руховий апарат і всі органи чуттів, а вегетативна регулює процеси обміну речовин та роботу всіх внутрішніх органів.

Спинний мозок розміщений у хребтовому каналі. Головний мозок заповнює порожнину черепа. Головний і спинний мозок мають густу сітку кровоносних судин. Мозок складається із сірої та білої речовин. Речовина мозку потребує постійного надходження кисню і поживних речовин.

Порушення мозкового кровообігу може бути причиною різних патологічних станів (паралічів, втрати чутливості, розладу мови).

Усі функції нервової системи людського організму – рухова діяльність, робота внутрішніх органів, тканинні процеси регулюються нервовою системою. Результатом фізіологічної діяльності головного мозку є психічна діяльність людини, її розумова робота.

Значення нервової системи дуже велике і полягає в тому, що вона поєднує, узгоджує і регулює діяльність органів і систем, обумовлює оптимум функціонування. Нервова система забезпечує зв'язок організму з навколишнім середовищем, а також діяльність людини не тільки як біологічної, але й соціальної істоти. Неоціненне значення у формуванні соціальної суті людини відіграє розвиток мови, пам'яті, мислення та інших видів психічної діяльності.

Хвороби нервової системи поділяють на спадкові, інфекційні, травматичні, судинні і хронічно прогресуючі. Інфекційні захворювання нервової системи виникають через вплив вірусів, грибків, бактерій, паразитів (кір, малярія). Основні симптоми: сильний головний біль, порушення свідомості, нудота, блювання, підвищена температура. Травматичні ушкодження виникають внаслідок травм, забоїв, здавлювання спинного або головного мозку. Захворювання супроводжує головний біль, нудота, блювання, розлад свідомості, втрата пам'яті, зниження чутливості. Причинами порушення нервової системи можуть бути зовнішні чинники: травми (струс мозку), ураження електричним струмом, надмірний перегрів або переохолодження організму, інфекції та отрути; внутрішні - припинення кровопостачання ділянки нервової системи, запальні процеси, білкове голодування, дефіцит вітамінів.

Негативний вплив на нервову систему має паління, вживання алкоголю та наркотиків. Нікотин спричиняє до кисневого голодування нервової системи, до звуження судин мозку. Паління тютюну і вживання спиртних напоїв супроводжуються порушеннями функцій усіх систем організму, в тому числі і нервової. Виникають розлади пам'яті, уваги, підсилюється втома. Внаслідок враження периферичних нервів притуплюється і багато інших функцій: слух, зір. Страждає кровопостачання мозку, з'являються головний біль, нудота, дрижання рук; виникають стійкі зміни структури нервової тканини. Такі люди стають дратівливими, настрій у них нестійкий.

Через негативний вплив нікотину у судинах відкладаються бляшки, які звужують просвіт судин і призводять до атеросклерозу. Судини стають ламкими, легко руйнуються, спричиняють крововиливи у мозок. Мігрень належить до розладів кровопостачання мозку.

Мігрень проявляється болем, запамороченням, порушенням зору, які часто супроводжуються нудотою та блюванням. Напади мігрені можуть спричинити порушення функцій головного мозку.

Exercise 1. Complete the sentences/Закінчіть речення.

1. Значення нервової системи дуже ...
2. Спинний мозок розміщений у ...
3. Результатом фізіологічної діяльності головного мозку є ...
4. Нервові волокна збираються в ...

5. Через негативний вплив нікотину у судинах відкладаються ...

Довідка: пучки, хребтовий канал, велике, психічна діяльність людини, бляшки.

Exercise 2. Correct mistakes in the sentences/Виправте помилки у реченнях.

1. Нервова система складається з 10 великих відділів.
2. За функціями нервова система поділяється на соматичну і дихальну.
3. Спинний мозок розміщений у кінцівках.
4. Нервова система забезпечує зв'язок організму з університетом.
5. Інфекційні захворювання нервової системи виникають через вплив поганого настрою.

Довідка: бактерії, віруси, грибки та паразити; вегетативну; хребтовий канал; два; навколишнє середовище.

Exercise 3. Write out from the text the main symptoms of infectious diseases of the nervous system/Випишіть з тексту основні симптоми інфекційних захворювань нервової системи.

Exercise 4. Write the main symptoms of migraine from the text/Випишіть з тексту основні симптоми мігрені

Exercise 5. Prepare a story about the dangers of smoking and alcohol/Підготуйте розповідь про шкідливість паління і вживання алкоголю.

LESSON 6.

Cardiovascular system of the human body.

Characteristics of the subject in structure and function.

Terms to indicate the causes of diseases, signs and types of heart disease.

Серцево-судинна система людського організму.

Характеристика предмета за будовою і функціями.

Терміни на позначення причин захворювань, ознак та видів серцевих хвороб.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Людина (будова тіла, органи та його системи)/Методичні рекомендації для студентів II – го курсу медичного факультету англomовного відділення. - Львів: ЛНМУ, 2019. - 45 с.
2. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків // За ред. проф. Луцак С.М. — Кн.2. — К.: Медична книга, 2019 –456 с.

3. Чистякова А.Б., Селіверстова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. Харків: Видавництво «Індустрія», 2008. 384 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Серце — порожнистий м'язовий орган, який має форму конуса. Воно розташоване у грудній клітці між легенями.

Серце людини чотирикамерне. У правій його половині міститься венозна кров, у лівій — артеріальна. Серце людини в стані спокою скорочується 65-75 разів в хвилину, перекачуючи 5л крові. Частота і сила серцевих скорочень в організмі регулюються нервовою і ендокринною системами.

Кров — рідка сполучна тканина, яка циркулює в судинній системі і складається з рідкої частини плазми (55-60%) і кров'яних клітин (40-45%).

Перебуваючи в постійному русі, кров постачає всі органи і тканини розчинними у ній речовинами.

Еритроцити — червоні кров'яні тільця, які утворюються в червоному кістковому мозку. Живуть вони 3 — 4 місяці. У разі порушення функції червоного кісткового мозку при деяких інфекційних захворюваннях розвивається анемія, зменшується кількість еритроцитів у крові, що призводить до кисневого голодування тканин. Основна функція еритроцитів полягає у транспортуванні кисню від органів дихання до тканин і видалення із тканин оксиду вуглецю.

Лейкоцити — білі кров'яні тільця. Тривалість життя лейкоцитів 3 — 5 діб. Основна функція їх полягає в захисті організму від збудників захворювань. Вони захоплюють і руйнують бактерії, що проникли в організм.

Кількість лейкоцитів у крові підвищується при більшості інфекційних захворювань. Підрахунок кількості лейкоцитів використовують для оцінки стану хворого та при встановленні діагнозу.

За пульсом можна визначити частоту і силу скорочень серця, що в деяких випадках використовують в діагностичних цілях. У здорової людини пульс ритмічний. При захворюваннях серця можуть спостерігатися порушення ритму — аритмія.

Порушення провіду судин, які постачають кров'ю серцевий м'яз, призводить до змертвіння тієї чи іншої ділянки серцевого м'яза — інфаркту міокарда. Причиною непрохідності коронарних судин може бути згусток крові, що зсілася — тромб або різке звуження судин — спазм. Якщо ділянка серця, що забезпечується кров'ю такою судиною, велика, то смерть настане протягом кількох хвилин.

Exercise 1. Read the left and right parts of the sentences and combine them correctly into one sentence/Прочитайте ліву і праву частини речень і правильно об'єднайте їх в одне речення.

1. Серце — порожнистий м'язовий орган, який ...	1. циркулює в судинній системі
2. Кров — рідка сполучна тканина, яка...	2. утворюються у червоному кістковому мозку

3. За пульсом можна визначити ...	3. змертвіння тієї чи іншої ділянки серцевого м'яза — інфаркту
4. Еритроцити — це червоні кров'яні тільця, які ...	4. має форму конуса
5. Порушення просвіту судин, які постачають кров'ю серцевий м'яз, призводить до ...	5. частоту і силу скорочень серця

Exercise 2. Ask questions to the highlighted words/Поставте питання до виділених слів.

1. Кров — **рідка сполучна** тканина.
2. Серце розташоване у **грудній клітці**.
3. Еритроцити живуть **3-4 місяці**.
4. За 1 хвилину серце перекачує **5 літрів** крові.
5. Лейкоцити — це **білі кров'яні** тільця.

Exercise 3. Read the text. Answer the questions/Прочитайте текст. Дайте відповіді на питання.

1. Скільки разів скорочується серце у стані спокою?
2. Як довго живуть еритроцити?
3. Як довго живуть лейкоцити?
4. Яку форму має серце?
5. Скільки камер має серце?

Exercise 4. Make a sentences with the given phrases. Write them down/Складіть речення з поданими словосполученнями. Запишіть їх:

- венозна кров
- рідка сполучна тканина
- інфаркт міокарда

Exercise 5. Prepare a story about the structure of the heart/Підготуйте розповідь про будову серця.

LESSON 7.

Respiratory system.

Terms to indicate the symptoms of diseases of the respiratory system.

Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes).

Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment.

Система дихання.

Терміни на позначення симптомів захворювань дихальної системи.

Терміни-найменування захворювань, їх форм перебігу та ознак (симптомів, синдромів). Терміни на позначення методів і способів обстеження та лікування.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Алексеєнко Т.М., Васецька Л.І., Кушнір І.М. Навчання професійного діалогу: Лікар-хворий. Навчальний посібник. — Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (ХНУ імені В.Н. Каразіна), 2019. — 58 с.
2. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 504 с.
3. Мацко О.О., Стратійчук Н.С., Ткаченко Л.А. Основи фахового мовлення: лікар і пацієнт. Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців. – Вінниця, 2014. – 62 с.
4. Нагорняк О. М. Наше тіло: методична розробка з української мови для студентів 2 курсу медичного факультету англомовного відділення : навчальний посібник/ Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. – 41 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Основні симптоми захворювання органів дихання

До основних симптомів, які спостерігаються при захворюваннях органів дихання належать : кашель, задишка, кровохаркання, біль у грудній клітці.

Кашель (cough) належить до найбільш частих ознак захворювань органів дихання. Він є складним рефлекторним процесом видалення вмісту дихальних шляхів – харкотиння, слизу, крові, сторонніх тіл.

Залежно від характеру розрізняють сухий кашель, який не супроводжується виділенням харкотиння, та вологий кашель з виділенням харкотиння. Сухий кашель спостерігається при ларингіті, сухому плевриті. Вологий кашель виникає при пневмонії, бронхіті, туберкульозі легень, абсцесі легень, пневмосклерозі.

Окрім цього, виділяють «ранковий», «вечірній» і «нічний» кашель. «Ранковий» кашель, в основному, виникає у хворих на хронічний бронхіт. «Вечірній» кашель турбує хворого протягом усього дня, проте найбільше він посилюється у вечірній період і спостерігається при пневмонії та бронхітах. «Нічний» кашель може виникати при туберкульозі та злоякісних пухлинах.

Розрізняють постійний та періодичний кашель (залежно від його тривалості). Постійний кашель з'являється при ларингітах, бронхітах; періодичний при грипі, пневмонії, туберкульозі легень тощо.

Задишка (dyspnea) може бути суб'єктивною та об'єктивною, або одночасно суб'єктивною та об'єктивною. Суб'єктивна задишка – це суб'єктивне відчуття хворим утрудненого дихання (при неврозі, істерії,

метеоризмі). Об'єктивна задишка – зміна частоти, глибини, ритму дихання, порушення співвідношення між фазами вдиху та видиху. Змішана задишка – це суб'єктивна та об'єктивна, яка супроводжується збільшенням частоти дихання та може спостерігатися при пневмонії та туберкульозі.

Залежно від того, яка фаза дихання (вдих чи видих) змінна, розрізняють такі типи задишки:

- інспіраторна (характеризується утрудненим вдихом);
- експіраторна (проявляється утрудненим видихом);
- змішана (характеризується утрудненим як вдихом, так і видихом).

Нападopodobна задишка, яка супроводжується асфіксією, називається ядухою. Вона проявляється при бронхіальній та серцевій астмі.

Кровохаркання (hemoptysis) – виділення крові з харкотинням під час кашлю. Кровохаркання може виникати при таких захворюваннях, як рак легень, туберкульоз легень, бронхоектатична хвороба, абсцес легень, аскаридоз, вірусна пневмонія, бронхіт та ін.

Біль у грудній клітці (thorax) проявляється при розвитку патологічного процесу власне у грудній стінці, плеврі, легенях, серці, аорті. Інколи біль іррадіює у грудну клітку при захворюваннях органів черевної порожнини. Біль у грудній стінці може бути колючого або ниючого характеру, інколи інтенсивний та тривалий, який збільшується при кашлі, глибокому диханні, різких рухах тулуба, лежанні на хворому боці. Біль у грудній клітці виникає при захворюваннях плеври (сухий плеврит), патології легень (туберкульоз легень, абсцес легень), при травмі, гострому панкреатиті, при метастазах пухлини у плевру.

Exercise 1. Find in the dictionary interpretation of medical terms/Знайдіть у словнику тлумачення медичних термінів.

- абсцес легень
- бронхоектатична хвороба
- сухий плеврит

Exercise 2. Read the left and right parts of the sentences and combine them correctly into one sentence/Прочитайте ліву і праву частини речень і правильно об'єднайте їх в одне речення.

1. Зміна частоти, глибини та ритму дихання - це ...	1. “нічний” і “вечірній” кашель
2. При пневмонії, бронхіті, туберкульозі легень, абсцесі легень та пневмосклерозі виникає ...	2. “ранковий” кашель
3. При ларингіті і сухому плевриті виникає...	3. об'єктивна задишка
4. У хворих на хронічний бронхіт виникає ...	4. сухий кашель
5. При злоякісних пухлинах може виникати ...	5. вологий кашель

Exercise 3. Which of the symptoms are not symptoms of respiratory diseases/Які із симптомів не є симптомами захворювань органів дихання:

- кашель
- задишка
- біль у нижніх кінцівках
- біль у грудній клітці
- кровохаркання
- запаморочення голови

Exercise 4. Open the brackets. Put the words in parentheses in the correct form/Розкрийте дужки. Слова в дужках поставте у правильній формі:

- (дихальний) шляхи
- (основний) симптом
- (сильний) задишка
- (грудний) клітка
- (злоякісний) пухлина

Exercise 5. Game “Yes-No”/Гра “Так-Ні”.

1. Залежно від тривалості розрізняють постійний і періодичний кашель.
2. При сухому кашлі є виділення харкотиння.
3. Задишка (dyspnea) може бути мовчазною і крикливою.
4. Змішана задишка — це весела і сумна задишка.
5. Кашель (cough) — це найбільш часта ознака захворювань органів дихання.

LESSON 8.

The Digestive System.

Characteristics of structure, shape, components, functions.

Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes).

Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment.

Травна система.

Характеристика за будовою, формою, складовими частинами, функціями.

Терміни-найменування захворювань, їх форм перебігу та ознак (симптомів, синдромів). Терміни на позначення методів і способів обстеження та лікування.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Алексеєнко Т.М., Васецька Л.І., Кушнір І.М. Навчання професійного діалогу: Лікар-хворий. Навчальний посібник. — Харків: Харківський

національний університет імені В.Н. Каразіна (ХНУ імені В.Н. Каразіна), 2019. — 58 с.

2. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 504 с.

3. Нагорняк О. М. Наше тіло: методична розробка з української мови для студентів 2 курсу медичного факультету англомовного відділення : навчальний посібник / Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. – 41 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Травлення

Завдяки процесам травлення наш організм отримує речовини, необхідні для його нормального функціонування. Все, що ми їмо і п'ємо, потрапляє всередину через рот. Саме у роті починається процес травлення їжі. Тут вона подрібнюється, переміщується, зволожується слиною, котра містить речовини, які сприяють розщепленню вуглеводів. Звідти через горло харчова грудка потрапляє у стравохід, а далі – у шлунок.

Шлунок – це порожній всередині м'яз, зовні схожий на бобовий стручок. Їжа, що потрапляє у шлунок, під впливом шлункового соку починає перетравлюватися. Шлунок містить залози, які виробляють на день літрів зо два шлункового соку, зокрема ензим пепсин, який розщеплює білки на найдрібніші частинки (молекули), щоб організм міг як слід їх засвоїти. Окрім того, шлунковий сік містить соляну кислоту – вона вбиває збудників хвороб.

За шлунком розташований кишківник, розділений на кишки - дванадцятипалу, тонку, сліпу, товсту і пряму. Кишківник є центром захисту організму: у його слизовій оболонці міститься величезна кількість захисних клітин. Вони знешкоджують збудників хвороб, що потрапили разом з їжею до нашого організму. Після перетравлення їжа окремими порціями надходить у дванадцятипалу кишку, яка безпосередньо прилягає до шлунка. Її довжина дорівнює ширині 12 пальців (приблизно 25 сантиметрів). У дванадцятипалу кишку впадають провідні шляхи жовчного міхура та підшлункової залози.

Увесь шлунково-кишковий тракт – це порожня трубка, діаметр якої на різних ділянках – різний. У процесі травлення їжа долає шлях завдовжки приблизно 8 метрів. Більша його частина – 5-6 метрів – припадає на тонку кишку. Поживні речовини потрапляють з тонкого кишечника у кров, яка через мережу судин доставляє їх кожній клітинці тіла. У товстій кишці харчова кашка вже не перетравлюється – з неї вилучається рідина. Неперетравлені залишки виводяться назовні через пряму кишку.

Важливе значення для травлення має печінка – один з найбільших органів тіла та найбільша залоза. Вона важить близько 1,5 кілограма. У печінці виробляється жовч; зберігається і при необхідності вивільняється глюкоза; синтезуються білки плазми та утилізуються еритроцити, кров очищується від токсичних речовин і повертається назад у кровоносну систему; розщеплюються лікарські препарати та гормони, які виконали свою функцію і мають бути виведені з організму. Клітини печінки (гепатоцити) мають здатність до регенерації. Цьому органу достатньо навіть

25% здорової тканини, аби він міг повністю відновитися. За добу печінка виробляє до 1 л жовчі, яка з жовчного міхура надходить у дванадцятипалу кишку. Солі кислот жовчі прискорюють розщеплення жирів.

Майже всі необхідні для повноцінної життєдіяльності речовини наш організм отримує з їжею. Для підтримки тіла в хорошій формі дуже важливо правильно харчуватися. У щоденному раціоні мають бути три категорії продуктів – білки, жири і вуглеводи. Білки – основний будівельний матеріал для клітин, а вуглеводи і жири забезпечують наш організм енергією. Важливо пам'ятати, що для нормального функціонування організму потрібні ще вітаміни і мікроелементи.

Exercise 1. Запишіть питання до виділених слів /Write the questions to the highlighted words:

1. У **роті** починається процес травлення їжі.
2. Через горло **харчова** грудка потрапляє у стравохід.
3. **Шлунковий** сік містить соляну кислоту.
4. Тонка кишка має довжину **5-6 метрів**.
5. Печінка важить близько **1,5 кілограма**.

Exercise 2. From the given verbs form nouns /Від поданих дієслів утворіть іменники:

перетравлювати -
розщеплювати -
подрібнити -
зволожувати -
синтезувати -

Exercise 3. Prepare a story about the path of food in the human body/Підготуйте розповідь про шлях їжі в організмі людини.

Exercise 4. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання:

1. Де починається процес травлення їжі?
2. Що таке шлунок?
3. Скільки шлункового соку виробляють залози шлунку?
4. Скільки жовчі виробляє печінка за добу?
5. Через що виводяться назовні неперетравлені залишки їжі?

Exercise 5. Complete the dialogue with the necessary replicas-questions of the doctor/Доповніть діалог необхідними репліками, - запитаннями лікаря.

-
...?
-
У мене сильний біль у шлунку.
-
...?
-

Ниючий, тиснучий.

-

...?

-

Взагалі після їжі.

-

...?

-

Якщо з'їм гостре, смажене.

-

...?

-

Години через дві.

-

...?

-

Так, буває і нудота, і блювання.

-

...?

-

Їжею.

-

...?

-

Сильна.

-

...?

-

Кислий смак у роті.

-

...?

-

Їм рідко і багато.

-

...?

-

Так, переїдаю часто.

...?

-

Ні, спраги не буває.

-

...?

-

Апетит дуже поганий.

-

...?

-

До захворювання

-

нормальний.

-

...?

-

Їм усе. Але дуже люблю гостру їжу.

-

...?

-

Відрижка буває.

-

...?

-

Їжею.

-

...?

-

Особливо після кислого та гострого.

--

...?

-

Таке відчуття, що шлунок переповнений, хоча я нічого не їв.

-

...?

-

Так, живіт розпирає.

-

...?

-

Печія замучила.

-

...?

-

Ні, ліків від печії не приймав. Приймав питну соду.

-

...?

-

Допомагало. Печія проходила. Коли повторювалась, я знов приймав питну соду. Але печія через деякий час знов починалась.

LESSON 9.

Kidneys and excretory system. Characteristics of the subject in composition, form and location, functions. Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment.

Нирки і система виділення. Характеристика предмета за складом, формою та місцезнаходженням, функціями. Терміни на позначення методів і способів обстеження та лікування.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1. А—М / укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 344 с.; Т. 2. N—W/ укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 456 с.
2. Луцак С.М., Ільків А.В., Литвиненко Н.П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М.Луцак, А.В.Ільків, Н.П. Литвиненко. - К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. - 504 с.
3. Чикайло І.В. ЛЮДИНА (будова тіла, органи тіла та його система)/Методичні розробки з української мови кафедри українознавства АНМУ ім. Данила Галицького - Львів, 2004. - 46с

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

НИРКИ І СИСТЕМА ВИДІЛЕННЯ

В організмі людини є дві нирки. Вони мають форму квасолі, розміщені у нижній частині тулуба, з обох боків хребта. Навантаження на нирки дуже велике, тому що кров проходить через них приблизно 350 разів на день, а це - 1700 літрів. За їхньою допомогою з організму видаляється близько 1,5 л сечі.

Нирки складаються з двох шарів. Зовнішній шар, чи ниркова кора, містить близько мільйона маленьких фільтрів, які називаються нефронами. У кожному нефроні є маленький вузлик мікроскопічних кров'яних каналів, чи капілярів. Цей вузлик називається клубочком.

Він оточений подвійною оболонкою - капсулою Боумена. Вода, мінерали, солі і шлаки в міру проходження крові через клубочок, проникають у цю капсулу. Потім усі ці речовини повільно витікають з капсули довгою тонкою U - подібною трубкою, яка називається нефроновою петлею, чи петлею Хенле, і розміщена у внутрішньому, мозковому, шарі нирки.

Кожна нефронова петля оточена капілярами, через які корисні для організму речовини, наприклад амінокислоти, глюкоза, мінерали і солі, знову потрапляють у кров з певною кількістю води, у якій вони розчинені. Це зворотнє всмоктування називається реабсорбцією, яка залежить від стану внутрішнього середовища організму і забезпечує її сталість.

Exercise 1. Give an interpretation of medical terms/Дайте тлумачення медичних термінів

- ниркова кора
- нефрон
- капіляр
- петля Хенле
- реабсорбція

Exercise 2. Complete the sentence/Закінчіть речення:

1. Нирки мають форму...
2. Нирки розміщені з обох боків ...
3. Кров проходить через нирки за день приблизно...
4. Маленький вузлик мікроскопічних капілярів у нирці називається ...
5. Нефронова петля розміщена у ...

Exercise 3. Find the Ukrainian equivalent of the given terms/Знайдіть український відповідник поданих термінів:

kidney -
body -
spinal column -
bladder -
urethra -

Exercise 4. Write antonyms to the given adjectives/Запишіть антоніми до поданих прикметників^

великий -
рідкий -
внутрішній -
корисний -
повільний -

Exercise 5. Prepare a story about the structure of the kidneys/Підготуйте розповідь про будову нирок.

LESSON 10.

**Medical institutions in Ukraine.
Terms to denote the processes of medical care.**

Медичні заклади в Україні.

Терміни на позначення процесів медичного обслуговування.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1. А—М / укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 344 с.; Т. 2. N—W/ укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 456 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

У **лікувальних закладах** населенню проводять діагностику, лікування, профілактику захворювань і реабілітацію тяжкохворих пацієнтів.

Лікарня — медичний заклад та лікувально-профілактична установа, яка надає стаціонарну кваліфіковану і спеціалізовану медичну допомогу. Існує також термін **госпіталь**, що на разі в Україні вживається переважно щодо військових лікарень.

Лікарня займає важливе місце у структурі лікувально-профілактичних закладів системи охорони здоров'я. Лікарняні заклади діляться на обласні, районні, міські та дільничні. У структурі лікарні часто функціонує **поліклініка** – підрозділ, де лікарі діагностують захворювання і дають пацієнтові рекомендації для лікування вдома. У відділеннях лікарні працюють спеціалісти вузького профілю.

Медичне обладнання допомагає лікареві установити діагноз, стежити за станом пацієнта і лікувати його. Медичне обладнання поділяється на:

- діагностичне обладнання – це магнітно-резонансний томограф, рентгенапарат, електрокардіограф, тонометр, глюкометр, стетоскоп, ендоскоп та інші;
- лабораторне обладнання – це пробірка, штатив, мікроскоп, чашка Петрі, піпетка, центрифуга;
- лікувальне обладнання – це крапельниця, шприц, канюля, вата, бинт, пластир, гіпс, хірургічні інструменти, апарат штучної вентиляції легень, Апарат штучного кровообігу.

Exercise 1. What are the functions of each of these branches/Які функції виконує кожне із названих відділень:

Приймальне відділення -

Профільні відділення -

Лікувально-діагностичне відділення -

Стаціонарне відділення -

Exercise 2. Combine words into phrases/Поєднайте слова у словосполучення:

Лежав	ін'єкцію
Простерилізував	на ліжку
Паморочиться	інструменти
Втратив	шви
Працював	на дотик
Відчув	свідомість
Зняв	голова
Зробив	слабкість

Exercise 3. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання:

1. Що таке лікарня?
2. Що таке медичне обладнання?
3. Де проводять діагностику захворювань пацієнтів?
4. Що таке поліклініка?

5. Що таке стаціонарне відділення лікарні?

Exercise 4. Exercise 4. Find in the dictionary interpretation of medical terms/Знайдіть у словнику тлумачення медичних термінів.

- стетоскоп
- шприц
- рентген (рентгенапарат)
- скальпель
- чашка Петрі

Exercise 5. Which of the words is not laboratory equipment/Яке зі слів не є лабораторним обладнанням:

- пробірка
- чашка Петрівна-
- піпетка
- вата
- центрифуга
- бинт

LESSON 11.

**Examination of the patient. Questioning the patient with signs of respiratory disease
(on the example of the text)**

Обстеження хворого. Розпитування хворого при ознаках захворювання дихальної системи (на прикладі тексту)

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. // За ред.проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук А.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина 1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005. –120 с.
3. Тишковець М.П., Кривоус М.Б. Тести з української мови як іноземної. – Тернопіль, 2007. –162 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

1. **Обстеження хворого** розділяється на суб'єктивне та об'єктивне.
Суб'єктивне обстеження — це розпитування хворого, усі ті дані, які сам хворий розповідає про свою хворобу і про своє життя.
Об'єктивне обстеження — це фізичні методи обстеження за допомогою наших органів чуття (огляд, пальпація, перкусія, аускультация), а також лабораторні, рентгенологічні та інструментальні методи дослідження.

Розпитування хворого — це збирання анамнезу (грец. спогад — anamnesis). Ретельно зібраний анамнез — дуже важлива частина обстеження хворого. Інколи розповідь хворого про свої скарги і про прояви своєї хвороби вже наводить лікаря на думку про певний діагноз. Лікар повинен збирати анамнез активно. Було б неправильним вислуховувати все, що розповідає хворий, і записувати. Потрібно скеровувати хворого у його розповіді, ставити йому питання, притримуватися визначеного плану у збиранні анамнезу. Коли хворий у важкому стані, не слід збирати анамнез відразу весь. У таких випадках потрібно обмежитися найнеобхіднішими питаннями і щонайшвидше почати надавати хворому допомогу. У хворих, що знаходяться у непритомному стані, анамнез збирати не можна. У таких випадках опитують родичів або оточуючих хворого або лікаря, який наглядав його. Дані, які повідомляє хворий, тобто анамнез, повинні бути записані. Це — початок написання історії хвороби. *Історія хвороби* — дуже важливий документ. У ньому повинно бути відображено усе, що відбувається з хворим.

2. Захворювання дихальної системи виникають через зараження вірусами, бактеріями, алергенами або спорами грибів.

Бронхіт — це запалення слизової оболонки бронхів. Основна ознака бронхіту — це кашель, який виконує захисну функцію. Він поступово змінюється від сухого до вологого — з виділенням мокротиння.

Бронхіальна астма. Є дві форми астми: 1) atopічна, коли неінфекційні алергени потрапляють у дихальні шляхи; 2) інфекційно-алергічна, яка виникає у людей, що мають за давнини бронхо-легеневі хвороби.

Пневмонія — гостре запалення легень, яке локалізується в альвеолах.

Туберкульоз — смертельне захворювання, що спричиняють мікобактерії, відомі ще як паличка Коха. Інфекція з легень може поширюватися в інші органи.

3. Хвороби ЛОР-органів включають захворювання вуха, горла і носа. Є кілька сотень різновидів захворювань ЛОР-органів

Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ) — захворювання, що передаються від хворої людини повітряно-крапельним шляхом (назофарингіт, ринофарингіт, трахеїт та ін.). За подібністю симптомів ГРВІ часто плутають із грипом.

Ангіна — це запальне захворювання мигдаликів.

Exercise 1. Underline the names of the organs that belong to the respiratory system/ Підкресліть назви органів, які належать до дихальної системи.

Ротова порожнина, носова порожнина, стравохід, глотка, мозок, гортань, кістка, трахея, яєчник, бронхи, легені, селезінка.

Exercise 2. Put the verb in parentheses in the correct form/Поставте дієслово в дужках у правильну форму.

1. Лікарі (намагатися) не призначати антибіотик, але сьогодні мій терапевт усе-таки призначив їх.
2. Зазвичай мені (допомагати) жарознижувальні засоби, але цього разу вони не допомогли.

3. Мій друг рідко (хворіти), але цього тижня він захворів.
4. Хворі на грип (заражати) довколишніх, але, сподіваюся, що я не заразився.
5. Я не люблю (закрапувати) ніс, але змушена закрapati його.
6. Я (пити) сироп від кашлю, а ще багато рідини.

Exercise 3. Complete the sentence/Закінчіть речення:

1. Розпитування хворого — це збирання ...
2. У збиранні анамнезу потрібно притримуватися визначеного...
3. Історія хвороби — це дуже важливий ...
4. Бронхіт — це запалення слизової оболонки ...
5. Пневмонія — гостре запалення ...

Exercise 4. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання:

1. Чи повинен лікар записувати все, про що розповідає хворий?
2. Що є основною ознакою бронхіту?
3. Чи можна збирати анамнез у хворих, що знаходяться у непритомному стані?
4. Як передаються від хворого гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ)?
5. Що таке ангіна?

Exercise 5. Prepare a story about diseases of the respiratory system/Підготуйте розповідь про хвороби дихальної системи.

LESSON 12.

Examination of the patient. Characteristics of the patient's condition on the basis of complaints in diseases of the respiratory system (on the example of the text)

Обстеження хворого. Характеристика стану хворого на основі скарг при захворюваннях дихальної системи (на прикладі тексту)

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Тишковець М.П., Кривоус М.Б. Тести з української мови як іноземної. – Тернопіль, 2007. – 162 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Обстеження хворого розділяється на суб'єктивне та об'єктивне.

Суб'єктивне обстеження — це розпитування хворого, усі ті дані, які сам хворий розповідає про свою хворобу і про своє життя.

Об'єктивне обстеження — це фізичні методи обстеження за допомогою наших органів чуття (огляд, пальпація, перкусія, аускультация), а також лабораторні, рентгенологічні та інструментальні методи дослідження.

Розпитування хворого — це збирання анамнезу (грец. спогад — anamnesis). Ретельно зібраний анамнез — дуже важлива частина обстеження хворого. Інколи розповідь хворого про свої скарги і про прояви своєї хвороби вже наводить лікаря на думку про певний діагноз. Лікар повинен збирати анамнез активно. Було б неправильним вислуховувати все, що розповідає хворий, і записувати. Потрібно скеровувати хворого у його розповіді, ставити йому питання, притримуватися визначеного плану у збиранні анамнезу. Коли хворий у важкому стані, не слід збирати анамнез відразу весь. У таких випадках потрібно обмежитися найнеобхіднішими питаннями і щонайшвидше почати надавати хворому допомогу. У хворих, що знаходяться у непритомному стані, анамнез збирати не можна. У таких випадках опитують родичів або оточуючих хворого або лікаря, який наглядав його. Дані, які повідомляє хворий, тобто анамнез, повинні бути записані. Це — початок написання історії хвороби. *Історія хвороби* — дуже важливий документ. У ньому повинно бути відображено все, що відбувається з хворим.

Захворювання дихальної системи виникають через зараження вірусами, бактеріями, алергенами або спорами грибів.

Бронхіт — це запалення слизової оболонки бронхів. Основна ознака бронхіту — це кашель, який виконує захисну функцію. Він поступово змінюється від сухого до вологого — з виділенням мокротиння.

Бронхіальна астма. Є дві форми астми: 1) атопічна, коли неінфекційні алергени потрапляють у дихальні шляхи; 2) інфекційно-алергічна, яка виникає у людей, що мають за давнини бронхо-легеневі хвороби.

Пневмонія — гостре запалення легень, яке локалізується в альвеолах.

Туберкульоз — смертельне захворювання, що спричиняють мікобактерії, відомі ще як паличка Коха. Інфекція з легень може поширюватися в інші органи.

Хвороби ЛОР-органів включають захворювання вуха, горла і носа. Є кілька сотень різновидів захворювань ЛОР-органів

Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ) — захворювання, що передаються від хворої людини повітряно-крапельним шляхом (назофарингіт, ринофарингіт, трахеїт та ін.). За подібністю симптомів ГРВІ часто плутають із грипом.

Ангіна — це запальне захворювання мигдаликів.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Exercise 1. Choose adjectives for the given nouns/До поданих іменників доберіть прикметники:

... система;	... оболонка;
... порожнина;	... ходи;
... дихання;	... зв'язки.

Exercise 2. Read the text and add the words/Прочитайте текст і допишіть слова.

Ангіна – це захворювання мигдали... Хворий відчуває біль під час ковт ... , слабкість, у нього підв ... температура тіла. Якщо на мигдаликах є гній – це гнійна ангіна. Ангіна дає ускладн... на нирки і на серце, тому хворий має лікув ... тільки під наглядом лікаря.

Трахеїт – хворий відчуває дискомфорт у гор ... і біль за грудниною. Також у нього є сух... кашель, голос стає охриплим.

Алергійний риніт – у хворого набряк слизової обол ... носа, сухість і свербіння в порожн ... носа, хворий постій ... чхає, сльози течуть з очей.

Exercise 3. Make a dialogue to find out complaints of patient with tracheitis /Складіть діалог для з'ясування скарг у хворого на трахеїт.

Exercise 4. Determine from which verbs the given nouns are formed. Write down these verbs/Встановіть, від яких дієслів утворені подані іменники. Запишіть ці дієслова.

- розповідь -
- написання -
- повідомлення -
- відображення -
- обстеження -

Exercise 5. Ask questions to the highlighted words/Поставте запитання до виділених слів:

1. Анамнез — дуже **важлива** частина обстеження хворого.
2. Записаний **анамнез** – це початок написання історії хвороби.
3. При бронхіті кашель виконує **захисну** функцію.
4. Пневмонія – гостре запалення легень, яке локалізується **в альвеолах**.
5. Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ) передаються **повітряно-крапельним шляхом**.

LESSON 13.

Examination of the patient. Questioning the patient with signs of diseases of the digestive system (on students' own examples).

Обстеження хворого. Розпитування хворого при ознаках захворюваннях травної системи (на власних прикладах студентів).

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина 1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Тишковець М.П., Кривоус М.Б. Тести з української мови як іноземної. – Тернопіль, 2007. –162 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Обстеження хворого розділяється на суб'єктивне та об'єктивне.

Суб'єктивне обстеження — це розпитування хворого, усі ті дані, які сам хворий розповідає про свою хворобу і про своє життя.

Об'єктивне обстеження — це фізичні методи обстеження за допомогою наших органів чуття (огляд, пальпація, перкусія, аускультация), а також лабораторні, рентгенологічні та інструментальні методи дослідження.

Розпитування хворого — це збирання анамнезу (грец. спогад — anamnesis).

Ретельно зібраний анамнез — дуже важлива частина обстеження хворого.

Інколи розповідь хворого про свої скарги і про прояви своєї хвороби вже наводить лікаря на думку про певний діагноз. Лікар повинен збирати анамнез активно. Було б неправильним вислуховувати все, що розповідає хворий, і записувати. Потрібно скеровувати хворого у його розповіді, ставити йому питання, притримуватися визначеного плану у збиранні анамнезу. Коли хворий у важкому стані, не слід збирати анамнез відразу весь. У таких випадках потрібно обмежитися

найнеобхіднішими питаннями і щонайшвидше почати надавати хворому допомогу. У хворих, що знаходяться у непритомному стані, анамнез збирати не можна. У таких випадках опитують родичів або оточуючих хворого або лікаря, який наглядав його. Дані, які повідомляє хворий, тобто анамнез, повинні бути записані. Це — початок написання історії хвороби. *Історія хвороби* — дуже важливий документ. У ньому повинно бути відображено все, що відбувається з хворим.

Захворювання травної системи

Гострий і хронічний гастрит, виразка шлунка. Пацієнт відчуває нудоту і біль під лівим ребром.

Виразка дванадцятипалої кишки. Пацієнт відчуває біль на голодний шлунок (натще) або через 1-2 години після їди.

Гострий холецистит. Пацієнт відчуває біль у верхній у верхній ділянці живота і в спині.

Панкреатит. Пацієнт відчуває біль у верхній ділянці живота і в спині.

Метеоризм (здуття живота) — гази у кишках. Пацієнт відчуває гострий спазматичний біль у животі. Метеоризм — це ускладнення інших хвороб травної системи.

Гострий апендицит — це запалення апендикса. Симптоми: біль у правій частині живота (у правому боці) нижче від пупка, нудота і блювання, білий наліт на язичку. Температура тіла підвищена. Біль стає гострим, якщо натиснути на живіт біля пупка і відпустити. Якщо у пацієнта апендицит, йому потрібна термінова хірургічна операція.

Exercise 1. Complete the sentence with prepositions По, через, до, після, від, на, у/в /Доповніть речення прийменниками По, через, до, після, від, на, у/в.

1. Вам потрібно їсти п'ять разів ... день.
2. Прийдіть ... десять днів до мене знову.
3. Я вживав ліки ... болю.
4. Ці симптоми з'являються ... їди чи після їди?
5. Це небезпечно ... здоров'я.

6. Уживайте їх ... одній таблетці вранці.
7. У пацієнта білий наліт ... язика.
8. Біль віддає ... інші частини тіла.

Exercise 2. Ask questions to the underlined words: де? куди? звідки? /Поставте питання до підкреслених слів: де? куди? звідки?

1. Зі стравоходу їжа потрапляє у шлунок.
2. У шлунку їжа перебуває близько двох годин.
3. Поживні речовини всмоктуються в кишківнику і надходять у кров і лімфу.
4. Кров переносить поживні речовини до клітин і тканин організму.
5. Кислі ферменти надходять у шлунок.
6. У дванадцятипалій кишці їжа переробляється в лужних речовинах.

Exercise 3. Read the left and right parts of the sentences and combine them correctly into one sentence /Прочитайте ліву і праву частини речень і правильно об'єднайте їх в одне речення.

1. Розпитування хворого — це ...	1. біль у животі
2. При метеоризмі пацієнт може відчувати гострий спазматичний ...	2. повинні бути записані
3. Якщо натиснути на живіт біля пупка хворого на гострий апендицит і відпустити, біль...	3. збирання анамнезу
4. Дані, які повідомляє хворий, ...	4. біль під лівим ребром
5. Коли є гострий і хронічний гастрит або виразка шлунка, пацієнт відчуває нудоту і ...	5. стає гострим

Exercise 4. Make a sentence with the given words /Із поданими словами складіть речення:

- обстеження
- нудота
- травлення

Exercise 5. Prepare a story on the topic "My friend has acute appendicitis" /Підготуйте розповідь на тему "У мого друга - гострий апендицит".

LESSON 14.

Examination of the patient.

Characteristics of the patient's condition on the basis of complaints in diseases of the digestive system (on the example of the text)

Обстеження хворого. Характеристика стану хворого на основі скарг при захворюваннях травної системи (на прикладі тексту)

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина 1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Тишковець М.П., Кривоус М.Б. Тести з української мови як іноземної. – Тернопіль, 2007. –162 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Захворювання травної системи

Гострий і хронічний гастрит, виразка шлунка. Пацієнт відчуває нудоту і біль під лівим ребром.

Виразка дванадцятипалої кишки. Пацієнт відчуває біль на голодний шлунок (натще) або через 1-2 години після їди.

Гострий холецистит. Пацієнт відчуває біль у верхній у верхній ділянці живота і в спині.

Панкреатит. Пацієнт відчуває біль у верхній ділянці живота і в спині.

Метеоризм (здуття живота) – гази у кишках. Пацієнт відчуває гострий спазматичний біль у животі. Метеоризм - це ускладнення інших хвороб травної системи.

Гострий апендицит – це запалення апендикса. Симптоми: біль у правій частині живота (у правому боці) нижче від пупка, нудота і блювання, білий наліт на язичку. Температура тіла підвищена. Біль стає гострим, якщо натиснути на живіт біля пупка і відпустити. Якщо у пацієнта апендицит, йому потрібна термінова хірургічна операція.

Exercise 1. Identify the correct word in the past tense/Визначте правильне слово в минулому часі

1. Пацієнт уже снідав / поснідав.
2. Я снідав / поснідав щодня..
3. Я їв / з'їв булочку по дорозі на пару.
4. Я їв / з'їв щось у кафе, і тепер мені погано.
5. Я відчував / відчув раптовий біль у животі.
6. Пацієнт одужував / одужав через тиждень.
7. Я не вживав / вжив ліків.
8. Я вже здавав / здав усі аналізи.

Exercise 2. Write the phrase in the imperative form/Запишіть словосполучення у наказовій формі.

Лікар просить пацієнта:

- зробити УЗД;
- здати аналізи

- принести медичну картку;
- уживати ліки 7 днів;
- покласти грілку на живіт;
- не вживати алкоголю;
- не курити;
- пити багато води;
- купити ліки в аптеці;
- прийти через 10 днів;
- лягти на кушетку.

Exercise 3. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання:

1. Що відчуває пацієнт при гострому і хронічному гастриті?
2. Коли з'являється біль у пацієнта з виразкою дванадцятипалої кишки?
3. Що таке метеоризм?
4. При якому захворюванні травної системи пацієнтові потрібна термінова операція?
5. Які симптоми гострого апендициту?

Exercise 4. Complete the following sentences/Закінчіть наступні речення:

1. Гострий апендицит — це запалення ...
2. Індійські студенти в медичному університеті вивчають ...
3. Перетравлювання їжі відбувається у ...
4. При панкреатиті пацієнт відчуває біль у верхній ділянці ...
5. Метеоризм — це скупчення газів у...

Exercise 5. Form nouns from the given verbs /Від поданих дієслів утворіть іменники:

- розповідати -
- написати -
- обстежити -
- повідомити -
- аналізувати -

LESSON 15.

**Collection of anamnesis. Questioning the patient with signs of colds
(on the example of the text)**

**Збирання анамнезу. Розпитування хворого при ознаках
застудних захворювань
(на прикладі тексту)**

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

1. Вчимо українську мову самостійно. Частина I: практикум для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки / Л. І.

Васецька, О. В. Соловійова, Л. М.Кужелева. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. – 158 с.

2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики/Ф.С.Бацевич.- К., 2004. - 244 с.

3. Гайдук Л.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

АНГІНА

Учора падав дощ. Саміра довго чекала маршрутку, коли поверталася з занять, і дуже змерзла.

Вранці вона відчула, що їй погано. Її сусідка по кімнаті Ельян збиралася в університет і здивовано підійшла до ліжка Саміри:

- Ти ще спиш? Ми вже запізнюємося на пари.

- Я не сплю, — відповіла тихо Саміра. — У мене, мабуть, температура.

І дуже дере в горлі.

Саміра поміряла температуру. На термометрі було 39,2°.

- Ого! — вигукнула подруга. — Це не жарти! Треба негайно викликати лікаря. Я зараз! У Самуеля є номер телефону студентської поліклініки.

За кілька хвилин Ельян повернулася. Вона розмовляла з черговим лікарем і називала номер їхньої кімнати в гуртожитку.

Лікарка Ольга Іванівна прийшла через півгодини. Саміра лежала в ліжку. На її чолі були великі краплі поту. Вона хотіла встати з ліжка, але не змогла.

- Не вставай, — сказала Ольга Іванівна спокійним тоном. — Краще розкажи мені, що трапилось.

Саміра показала на горло і хрипло сказала:

- Дуже болить горло. Не можу ковтати і говорити. Навіть рота не можу відкрити. А ще є висока температура.

- Добре, — лагідно посміхнулася лікарка, — ти не говори. Я буду тебе розпитувати, а ти кивай головою.

Вона ще раз поміряла Самірі температуру. Термометр вперто показував 39,1°. Потім запитала, чи контактувала вона з іншими хворими, чи не переохолоджувалася останнім часом.

- Учора... дощ... вітер... — ледве вимовила Саміра.

Потім лікарка спитала, чи є у Саміри кашель та нежить, спитала, що саме і як болить.

Саміра показала на голову.

- Звісно, розумію: при такій високій температурі... — замислилася лікарка. — А спробуй усе-таки відкрити рота, — попросила лікарка і посвітила в горло ліхтариком. — Та-ак: горло червоне, мигдалики збільшені і є білий наліт.

- Це погано? — спитала Саміра.

- Це лікується, — посміхнулася Ольга Іванівна. — А ви, майбутня лікарко, як думаєте?

Саміра запитала:

- У мене ангіна?

- О, та ми вміємо навіть собі поставити діагноз! — пожартувала Ольга Іванівна. — Правильно. А при ангіні треба що? Правильно, лежати.

Лікарка виписала рецепт і сказала приймати ліки тричі на день після їжі. А ще порадила Самірі полоскати горло теплою водою з содою і часто пити чай з лимоном або молоко з медом.

- Одужуй. — Ольга Іванівна уважно подивилася на дівчину. — І вдягайся тепло, не переохолоджуйся, бо вже осінь, а це не Африка, — посміхнулася лікарка на прощання. — Через три дні — завітай у поліклініку на повторний огляд.

Від цієї посмішки Самірі здалося, що їй уже стало трохи легше. А коли лікарка пішла, Саміра заплющила очі, і їй здалося, що це її мама з далекої теплої Анголи щойно посміхалася їй. На серці у дівчини стало весело і світло.

Ельян купила в аптеці для подруги всі необхідні ліки, і Саміра справді почала швидко одужувати.

Exercise 1. Read the text "Ангіна". Write a sentence with information about the symptoms of this disease/Прочитайте текст "Ангіна". Випишіть речення, де є інформація про симптоми цієї хвороби.

Exercise 2. Write a sentences with information about the treatment of of sore throat/Випишіть з тексту речення, де є інформація щодо лікування ангіни.

Exercise 3. Remember what symptoms of disease did you notice when you had sore throat/Пригадайте, які симптоми хвороби ви спостерігали, коли хворіли на ангіну.

Exercise 4. Choose antonyms for the given words/Доберіть антоніми до поданих слів:

теплий (чай) -
хворий (студент) -
висока (температура) -
сумний (настрій)
великі (краплини) -

Exercise 5. Complete the sentence using the words from the help/Закінчіть речення, використовуючи слова із довідки:

1. Саміра довго чекала ...
2. Дівчина лежала в ...
3. Лікарка виписала дівчині ...
4. Лікарка помірjala Самірі ...
5. Подруга купили ліки в ...

Довідка: ліжка, рецепт, температура, аптека, лікарка.

LESSON 16.

Collection of anamnesis. Characteristics of the patient's condition on the basis of complaints at signs of colds (on students' own examples)

Збирання анамнезу. Характеристика стану хворого на основі скарг при

ознаках застудних захворювань (на власних прикладах студентів)

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Вчимо українську мову самостійно. Частина I: практикум для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки / Л. І. Васецька, О. В. Соловійова, А. М.Кужелева. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. – 158 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики/Ф.С.Бацевич.- К., 2004. - 244 с.
3. Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

- Привіт, Ахмеде!
- Доброго тобі дня, Вініле!
- Чому ти сумний?
- Я не сумний. Я погано почуваюся.
- Що трапилося? Нездужаєш?
- Та ... (кашляє)... бачиш — у мене сильний кашель і з носа тече.
- А голова болить?
- Мені здається, що у мене все болить, навіть руки і ноги.
- Температура є?
- Та я не міряв, але голова гаряча.
- І сили нема?
- Так, але треба йти на заняття...
- Які заняття!.. Ти ж усіх заразиш.
- То я піду посплю і на 2-гу пару прийду.
- Ні, друже, іди в поліклініку, бо у тебе, напевно, грип.
- Ти так думаєш?
- Та ти ж перерахував усі симптоми.
- Де я міг заразитися грипом?
- Учора ж Таміка кашляла, а ти сидів біля неї!
- Мабуть...

Exercise 1. Read the dialogue. Write sentences that contain information about flu symptoms/Прочитайте діалог. Випишіть речення, що містять інформацію про симптоми грипу.

Exercise 2. What colds, besides the flu, do you know? Remember their symptoms/Які застудні захворювання, крім грипу, ви знаєте? Пригадайте їх симптоми.

Exercise 3. Describe the disease COVID. List the symptoms you know/Охарактеризуйте хворобу COVID. Перелічіть відомі вам симптоми.

Exercise 4. Make a dialogue on the topic "The importance of vaccinations"/Складіть діалог на тему "Важливість щеплень".

Exercise 5. Write recommendations for the prevention of cold//Напишіть рекомендації щодо профілактики та запобігання застудних захворювань.

LESSON 17.

Collection of anamnesis. Interrogation of the patient at detection of symptoms of an allergy. Characteristics of the patient's condition based on complaints of acute allergic reactions (on the example of the text)

Збирання анамнезу. Розпитування хворого при виявленні симптомів алергії.

Характеристика стану хворого на основі скарг на гострі алергічні реакції (на прикладі тексту)

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Вчимо українську мову самостійно. Частина I: практикум для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки / Л. І. Васецька, О. В. Соловйова, Л. М.Кужелева. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. – 158 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики/Ф.С.Бацевич.- К., 2004. - 244 с.
3. Гайдук Л.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

При збиранні анамнезу необхідно в'яяснити у хворого, коли почалося захворювання, як воно почалося — гостро чи поступово. За гострого початку хворий інколи може точно вказати день і навіть годину початку захворювання. Потрібно в'яяснити, з чого почалося захворювання, з яких відчуттів та симптомів, які, на думку хворого, причини могли викликати (спричинити) хворобу, як розвивалась хвороба надалі, чим хворого лікували і якими були результати лікування. Якщо хворому робили лабораторне обстеження, МРТ чи будь-які інші обстеження, лікар повинен отримати їхні результати.

Усі отримані дані, тобто зібраний анамнез, лікар повинен записати в історію хвороби, у якій анамнез фіксується з дотриманням визначеного плану:

- а) скарги;
- б) анамнез теперішнього захворювання;

- в) анамнез життя;
- г) дані об'єктивного обстеження;
- д) дані додаткових обстежень.

Алергологічний анамнез — це частина анамнезу життя хворого, де з'ясовується непереносність ліків, вакцин, сироваток, мила та інших речовин, продуктів харчування, впливу сонця, холоду, різних запахів (косметичних засобів, пилу, квіткового пилку, тварин) та інших алергенів. Лікар повинен запитати хворого, чи має він на що-небудь алергію, а якщо має, то в'яснити, яка це алергія (харчова чи інгаляційна), і по можливості встановити усі алергени.

Алергени бувають:

- *неінфекційного походження:*

- 1) побутові (наприклад, домашній пил);
 - 2) епідермальні (наприклад, шерсть чи волосся тварин);
 - 3) лікарські (наприклад, антибіотики, сульфаніламіді або аспірин);
 - 4) промислові хімічні речовини (наприклад, бензол чи формалін);
 - 5) харчові (скажімо, цитрусові, шоколад чи інші продукти харчування тваринного або рослинного походження);
 - 6) пилокві (куди зараховують пилок різних трав, квітів та дерев)
- та

- *інфекційного походження:*

- 1) бактеріальні (різні види непатогенних та патогенних бактерій і продукти їх життєдіяльності);
- 2) грибові (паразитичні грибки, які живуть за рахунок вищих рослин, риб, птахів та ссавців);
- 3) вірусні (віруси і продукти їх взаємодії з клітинами живих організмів).

Exercise 1. Following the plan, write down the anamnesis of the patient's condition in case of an allergic reaction to citrus fruits/Дотримуючись плану, запишіть анамнез стану хворого при алергічній реакції на цитрусові.

Exercise 2. The patient has an allergic reaction to antibiotics. Write down possible symptoms/У хворого алергічна реакція на приймання антибіотиків. Запишіть можливі симптоми.

Exercise 3. Finish the sentence/Закінчіть речення.

Після того, як хлопчик з'їв плитку шоколаду, у нього з'явилися симптоми...

Exercise 4. Answer the questions/Дайте відповідь на запитання:

Чоловік працює на заводі, де виготовляють хімічні волокна. Які симптоми алергічної реакції у нього можливі?

Exercise 5. Record the "Doctor-patient" dialogue to clarify the allergic anamnesis/Запишіть діалог "лікар-пацієнт" для з'ясування алергологічного анамнезу.

**Collection of anamnesis. Expression of logic and sequence of action.
Questioning the patient with diseases of the digestive system.
Verbal nouns (on students' own examples)**

**Збирання анамнезу. Вираження логічності й послідовності дії.
Розпитування хворого при захворюваннях травної системи.
Віддієслівні іменники (на власних прикладах студентів)**

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Вчимо українську мову самостійно. Частина I: практикум для самостійної роботи слухачів-іноземних громадян довузівського етапу підготовки / Л. І. Васецька, О. В. Соловійова, А. М.Кужелева. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. – 158 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики/Ф.С.Бацевич.- К., 2004. - 244 с.
3. Гайдук А.П., Давидова І.В. Читаємо і говоримо українською мовою: Збірник текстів для домашнього читання для слухачів Центру підготовки іноземних громадян з дисципліни «Українська мова як іноземна». Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. 124 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

- Привіт, Язане!
- Пр-ри-віт, Ашоте!
- Що з тобою? Ти себе погано почуваєш?
- Дуже погано...
- Що у тебе болить?
- Живіт... І крутить, і ріже.
- Може, ти отруївся?
- Не знаю... Нудить зранку, вже і блював, але все одно болить.
- Пригадай, будь ласка, що ти їв учора.
- Та майже весь день не їв нічого. А перед вечором ... купив ... на вулиці ... два смажені біляші з м'ясом... Ну пиріжки такі...
- Знаю, знаю. То, напевно, вони були несвіжими?
- Та я був такий голодний, що проковтнув їх майже цілими.
- І не пережував добре?
- Може, й не пережував... Ой, вибач, друже, мені треба бігти...
- То в тебе ще й діарея?
- Та... я біжу...
- Ось так два несвіжі погано пережовані біляші викликали у Язана важкі розлади травлення. Зайду до аптеки, куплю йому ліків, бо він не просто зблід, а ніби аж позеленів на лиці.

Exercise 1. Determine from which verbs nouns are formed. Use the words from the help/Встановіть, від яких дієслів утворено іменники. Використовуйте слова з довідки:

гра -
біль -

огляд -
хвороба -
кашель -

Довідка: боліти, кашляти, оглядати, хворіти, грати, описувати

Exercise 2. Complete the sentence using the words from the help/Закінчіть речення, використовуючи слова з довідки:

Лікар розмовляє з ...
Хворий звернувся до ...
Лікар поставив хворому ...
При захворюваннях травної системи найчастіше болить ...
Лікар повинен ставити запитання ...

Довідка: чітко, пацієнти, лікарня, живіт, діагноз

Exercise 3. Write the "Doctor-Patient" dialogue to clarify the anamnesis of diseases of the digestive system/Запишіть діалог "Лікар-пацієнт" для з'ясування анамнезу захворювання травної системи

Exercise 4. Read the text. Answer the questions/Прочитайте текст. Дайте відповідь на запитання:

1. Як почуває себе Язан?
2. Його болить живіт?
3. Що купив Язан на вулиці?
4. Чи добре переживав Язан біляші?
5. Хто купив Язанові ліки?

Exercise 5. Exercise-game "Yes-no". Answer "yes" or "no"/Вправа-гра "Так-ні". Дайте відповіді на запитання "так" або "ні":

1. Їжу потрібно добре пережовувати?
2. До травної системи людини належить око?
3. Щоб бути здоровим, їсти треба похапцем (hastily)?
4. Слина людини зволожує їжу?
5. Розлади травлення можуть бути причиною прискороного серцебиття?

LESSON 19.

Collection of anamnesis. Characteristics of the patient's condition in diseases of the digestive system(on the example of the text)

Збирання анамнезу. Характеристика стану хворого при захворюваннях травної системи (на прикладі тексту)

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - С.116-128.
2. Людина (будова тіла, органи та його системи)/Методичні рекомендації для студентів II – го курсу медичного факультету англomовного відділення. - Львів: ЛНМУ, 2019. - 45 с.
3. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1. А—М / укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 344 с.; Т. 2. N—W/ укладачі: О.М. Беляєва, В.М. Ждан, А.З. Цісик. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 456 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

ПОСПІШАЙ ПОВІЛЬНО

Мене звати Адам. Я студент-іноземець. Коли я жив удома, у Польщі, моя мама завжди піклувалася про мене, і тому у мене зовсім не було проблем зі здоров'ям. Коли я став студентом, то змушений турбуватися про себе сам. Я часто поспішаю, а тому інколи порушую свій режим харчування: не завжди снідаю, обідаю похапцем, пізно вечеряю. Трапляється, що я зовсім не обідаю. Минулого тижня мені стало погано просто на заняттях. Раптом з'явився різкий біль у ямці (в епігастрії), на чолі виступили великі краплі поту. Мене почало нудити, стало слабо, ніби я дуже втопився. Проте іти до лікаря мені зовсім не хотілося: на перерві ми з друзями попили чаю з круасанами, і мені стало трохи легше. Але незначне полегшення моєї недуги тривало недовго. Уночі сильний біль повернувся. Я не міг заснути до ранку. Біль у животі був то гострим, то ниючим. Довелося замість занять, навіть не поснідавши, іти до лікаря у студентську поліклініку.

Лікар уважно оглянув мене, попросив лягти на кушетку, пропальпував мій живіт. Він розпитував про характер болю в животі, його локалізацію і час появи больових відчуттів, спитав, чи була в мене нудота, блювота, запаморочення, потім виписав направлення на гастроскопію та рентгенографію. Я поспішив до лабораторії, щоб здати на аналізи кров і шлунковий сік.

Наступного дня, отримавши результати лабораторних обстежень, я знову зайшов до кабінету терапевта.

- Гастриту, на щастя, нема, - сказав він, прочитавши усі висновки спеціалістів, - але доведеться дотримуватися правильного режиму харчування і дієти.

- Як мені тепер харчуватися? - запитав я лікаря. - Що мені можна їсти, а що — ні?

- Доведеться їсти рідкі каші, особливо вівсяну, бо вона м'яко впливає на слизову тканину шлунка. Ще нежирні, добре проварені супи, на друге - усе мелене, парове. І ніякої гострої чи смаженої їжі! Ніяких маринадів чи фастфудів! Максимально щадяча дієта. І їсти часто, невеличкими порціями, загалом — 5-6 разів на добу.

- А хліб? Я так люблю чорний, духмяний "Бородинський".

- Хліб, хлопче, тепер їстимеш білий, і не щойно спечений, а вчорашньої випічки. А щоб зняти біль, доведеться поприймати ліки.

Я купив в аптеці необхідні ліки і подумав: "Як би не багато було занять, як би не багато було завдань, які треба швидко зробити, про

здоров'я забувати не можна. І взагалі, - поспішати потрібно неспішно!"

Exercise 1. Write down antonyms to the given adjectives/Доберіть антоніми до поданих прикметників:

- гострий (біль) -
- голодний (студент) -
- важкий (екзамен) -
- смачна (їжа) -
- хворий (чоловік) -

Exercise 2. Find in the dictionary interpretations of the following medical terms/Знайдіть у словнику тлумачення таких медичних термінів:

- епігастрій -
- дієта -
- наліт (наприклад, на язиці) -
- нудота -
- запалення (=запальний процес) -

Exercise 3. Compose and write a short text "Digestive disorders"/Складіть і запишіть невеликий текст "Розлади травлення".

Exercise 4. Read the text. Answer the questions/Прочитайте текст. Дайте відповіді на запитання:

1. Звідки приїхав Адам?
2. Чому Адам інколи порушує свій режим харчування?
3. Яким був біль у животі студента?
4. Які направлення виписав лікар?
5. Де студент купив необхідні ліки?

Exercise 5. Find the wrong phrase. Correct the mistakes. Write correctly/Знайдіть неправильне словосполучення. Виправте помилки. Запишіть правильно.

Режим харчування, клінічна картина, нічна біль, слизовий оболонка, запальний процес, шлунково-кишкового тракт.

LESSON 20.

History of the disease (on the example of a text about diseases of the heart system).

Schematic representation of the subject (document).

Degrees of comparison of adjectives and adverbs.

Історія хвороби (на прикладі тексту про захворювання серцевої системи).

Схематичне відображення предмета (документа).

Ступені порівняння прикметників і прислівників.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 504 с.
2. Мацко О.О., Стратійчук Н.С., Ткаченко Л.А. Основи фахового мовлення: лікар і пацієнт. Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців. – Вінниця, 2014. – 62 с.
3. Чикайло І.В. Обстеження хворого: методична розробка з української мови для студентів 2 курсу медичного факультету англомовного відділення: навчальний посібник / Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. – 37 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Захворювання серця

Серце – це невеликий за розміром м'язовий орган. Воно здійснює велику роботу, а саме – щохвилини перекачує близько 5-6 літрів крові, проте ця кількість збільшується при фізичному навантаженні або зменшується у стані спокою. Таким чином, серце є, так би мовити, насосом для перекачування крові судинами.

Головна функція серця – це збагачення кров'ю всіх органів і тканин, доставка кисню та поживних речовин до кожної клітини організму. На сьогодні більшість серцево-судинних захворювань спричинені неправильним способом життя, харчуванням і психічно-емоційним навантаженням.

Паління та алкоголь призводять до погіршення самопочуття, здійснюють навантаження на органи і серце. Відмовившись від таких згубних звичок, людина залишає собі шанс бути здоровою.

Основними ознаками захворювання серця є:

біль у серці;
слабкий, прискорений пульс;
задишка при незначних фізичних навантаженнях;
поганий настрій;
в'ялість;
серцебиття;
поганий сон;
роздратування;
поганий настрій;
передчасна втома;
передчасне старіння.

Неправильне харчування, надмірне споживання калорійної їжі також призводить до серцево-судинних захворювань. Так, відкладення жирових утворень в артеріях серця (атеросклероз), в процесі якого відбувається блокування артерій та відчувається біль спазматичного характеру у грудній клітці, є однією з головних причин стенокардії. Стенокардія є больовим нападом, який може супроводжуватися:

- 1) зміною частоти і сили серцевих скорочень;
- 2) підйомом або падінням артеріального тиску;
- 3) страхом смерті.

Вона (стенокардія) може бути спровокована перенапруженням або стресом, переохолодженням чи курінням.

Для хворого гіпотонією буде характерне бліде та набрякле обличчя. А синювато-червоний колір (ціаноз) щік може свідчити про проблеми роботи мітрального клапана серця. Зовнішніми ознаками гіпертензії є червоний із кров'янистими прожилками ніс. Наближення інфаркту міокарда супроводжується порушенням чутливості і онімінням у ділянці між підборіддям і губами. За будь-яких незначних симптомів потрібно негайно звернутись за допомогою, адже такі прояви захворювання, зазвичай, дуже швидко розвиваються.

Exercise 1. Formulate doctor's questions to the patient as in the model/Сформулюйте за поданим зразком репліки-запитання лікаря до хворого.

Зразок: Біль у ділянці серця.

- Зараз у вас болить серце?
- Як часто вас болить серце?

1. Біль за грудиною.
2. Задишка.
3. Болить голова.
4. Відчуття неспокою.

Exercise 2. Complete the sentence using the words from the help/Закінчіть речення, використовуючи слова з довідки.

1. Паління і алкоголь збільшують навантаження на ...
2. Серце — невеликий за розміром м'язовий ...
3. Для хворого гіпотонією характерне бліде та набрякле ...
4. При болях у ділянці серця потрібно звертатися до ...
5. Більшість серцево-судинних захворювань спричинені неправильним способом ...

Довідка: орган, серце, обличчя, життя, лікар.

Exercise 3. Read the names of the disease and its symptoms/ Прочитайте назви захворювання та його симптоми.

Стенокардія. Стенокардія напруження. Стенокардія спокою.

Стискальний біль. Стискальний біль у ділянці серця. Біль у ділянці серця стискального (стисного) характеру. Нападopodobний біль.

Біль у ділянці серця і за грудиною нападopodobного характеру.

Напад болю. Відчуття болю. Больовий напад. Больове відчуття. Біль у стані спокою. Біль під час фізичних напружень і через психоемоційні впливи.

Задишка при фізичному навантаженні. Біль локалізується в ділянці серця.

Біль іррадіює в ліву половину тіла. Іноді біль супроводжується відчуттям

страху смерті. Тривалість больового нападу — декілька хвилин. Больовий напад зникає з припиненням фізичного навантаження.

Скарга — complaint

Задишка — short breath, shortness (lack) of breath

Напад — fit, attack, stroke

Хвилювання — excitement, disturbance; emotion

Стенокардія — stenocardia

Напруження — tension, pressure, stress

Спокій — quietness, calmness, tranquility; rest

Стискальний біль — squeezing (pressing, grasping, clenching) pain

Грудина — sternum, breastbone

Лопатка — shoulder blade, blade-bone, scapula

Відчуття болю — sensation (feeling) of pain

Вплив — influence; effect

Супроводжувати(ся) — to accompany, to attend

Страх смерті — fear (dread) of death

Тривалість — duration, continuance

Припинення — stopping

Перебій — stoppage; interruption; intermission (med.)

Прийступ = напад — fit, attack

Exercise 4. Read the mini-text. Write in 2 columns first adjectives of the comparative and superlative degrees of comparison, and then adverbs/Прочитайте міні-текст. Випишіть у 2 колонки спочатку прикметники вищого і найвищого ступенів порівняння, а потім прислівники.

Серцево-судинні захворювання є найголовнішою причиною смертності українців. Найнебезпечніші хвороби серця – це стенокардія, інфаркт та інсульт. Найчастіше серцево-судинні захворювання виникають через шкідливі звички. Аби довше зберегти здоров'я і серце, слід виконувати найпростіші правила: правильно харчуватись; більше рухатись; уникати стресів, відмовитись від алкоголю й куріння, постійно контролювати свій артеріальний тиск і рівень цукру в крові, а також частіше відвідувати свого сімейного лікаря.

Exercise 5. Write down and memorize the plan of questioning the patient/ Запишіть і запам'ятайте план розпитування хворого.

1. Загальні скарги.
2. Характер болю.
3. Інтенсивність болю.
4. Локалізація больових відчуттів.
5. Іррадіювання болю.
6. Умови виникнення нападів болю.
7. Тривалість больових відчуттів.
8. Додаткові відчуття під час нападів болю.
9. Повторення нападів болю.

LESSON 21.

**History (on the example of a text about diseases of the endocrine system). Schematic representation of the subject (document).
Degrees of comparison of adjectives and adverbs.**

Історія хвороби (на прикладі тексту про захворювання ендокринної системи). Схематичне відображення предмета (документа).

Ступені порівняння прикметників і прислівників.

**Методичне забезпечення заняття
/Methodological support of classes:**

1. Алексеєнко Т.М., Васецька А.І., Кушнір І.М. Навчання професійного діалогу: Лікар-хворий. Навчальний посібник. — Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (ХНУ імені В.Н. Каразіна), 2019. — 58 с.
2. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. — К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. — 504 с.
3. Мацко О.О., Стратійчук Н.С., Ткаченко А.А. Основи фахового мовлення: лікар і пацієнт. Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців. — Вінниця, 2014. — 62 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Exercise 1. Using the words in brackets, form a phrases/Використовуючи слова в дужках, утворіть словосполучення.

Виникнення (стрес, запаморочення, біль).

Відчуття (голод, спрага, втома).

Вживання (алкоголь, важка їжа, солодощі).

Розвиток (дитина, цукровий діабет, захворювання).

Викликати (лікар, швидка допомога, пожежники).

Записувати (дані, анамнез, історія хвороби).

Скаржитись на (головний біль, утруднене дихання, надмірна пітливість).

Exercise 2. From the given symptoms choose and write out only those concerning diseases of endocrine system/Із поданих симптомів оберіть і випишіть лише ті, що стосуються захворювань ендокринної системи.

Втрата апетиту, підвищена температура тіла, постійне відчуття спраги, головокружіння, втома, м'язова слабкість, депресивний стан, прискорене серцебиття, діарея, відчуття страху, лихоманка, кашель, задишка, погіршення пам'яті, збудливість, пітливість, біль у горлі, різка зміна ваги.

Exercise 3. Formulate the doctor's questions to such answers of the patient. Write the dialogue in a notebook/Сформулюйте питання лікаря до таких відповідей хворого. Діалог запишіть у зошиті.

A. 1. – Данилів.

- ... ? - ... ?

2. - Володимир Петрович.

- ... ?

3. - 71 рік.

- ... ?

4. - Пенсіонер.

- ... ?

5. Вул. Сахарова, буд. 1, кв. 4

6. - 093-23-85-648 .

- ...?

Exercise 4. Read the microtext “Complaints of a patient with type II diabetes”/ Ознайомтесь з мікротекстом “Скарги хворого на цукровий діабет II типу”.

Хворий Макаренко І.А. був скерований сімейним лікарем у міську лікарню No1 з попереднім діагнозом “Цукровий діабет II типу”.

При опитуванні пацієнт скаржився на спрагу, сухість у ротовій порожнині, збільшення виділення сечі, свербіж шкіри, зниження гостроти зору, постійний голод. Останнім часом помітив, що при звичному раціоні харчування збільшилась маса тіла (на 6 кг). Із загальної симптоматики: скарги на слабкість, швидку втомлюваність при виконанні повсякденної роботи. При додатковому опитуванні встановлено, що пацієнта турбують запаморочення і головні болі, що супроводжуються підвищенням артеріального тиску до 240 / 120 мм рт. ст. При фізичному навантаженні з'являється пекучий біль за грудиною, який віддає в ліву руку, ліву лопатку. Біль проходить при застосуванні нітрогліцерину. Пацієнта турбує постійне відчуття серцебиття. При опитуванні помічено, що у хворого значне зниження пам'яті: ледве пригадує дату народження, імена, назви вулиць і т. ін.

Exercise 5. Read the Makarenko`s medical history/Прочитайте історію хвороби Макаренка І.А.

Пацієнт вважає себе хворим з 2002 року, коли вперше з'явилися такі симптоми як спрага, підвищення маси тіла, збільшення кількості сечі. При дослідженні в поліклініці було виявлено підвищений рівень глікемії до 9.8 ммоль/л. Після чого хворого було скеровано до міського ендокринологічного центру, де було призначено діабетичний режим, нормовані фізичні навантаження та глібенкламід. Протягом 15 років пацієнт періодично проходив планову госпіталізацію в ендокринологічному центрі, де йому призначали інсулін, при необхідності препарати детоксикації, гепатопротектори та вітаміни групи В. 26.09.2019р.пацієнта було госпіталізовано на планове обстеження.

LESSON 22.

**Passport data is part of the medical history.
Features of informative content of the subject
(clarification and fixation of the patient's passport data according to
the patient's questioning plan).**

**Паспортні дані – частина історії хвороби.
Особливості інформативної наповнюваності предмета
(з'ясування й фіксація паспортних даних хворого згідно з
планом розпитування хворого).**

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина 1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Мацко О.О., Стратійчук Н.С., Ткаченко Л.А. Основи фахового мовлення: лікар і пацієнт. Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців. – Вінниця , 2014. – 62 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Exercise 1. Find the wrong phrases. Correct the mistakes. Write correctly/Знайдіть неправильні словосполучення. Виправте помилки. Запишіть правильно:

паспортною дані
спілкування з пацієнтом
стаціонарне лікування
медичний карта
послідовне опитування

Exercise 2. Read the example of the passport part of the patient's medical card. Formulate possible doctor's questions/Ознайомтеся з прикладом паспортної частини медичної карти хворого. Сформулюйте можливі запитання лікаря.

1. П.І.Б. — Петренко Оксана Іванівна.
2. Стать — жіноча.
3. Вік — 35 років.
4. Постійне місце проживання: місто Червоноград Львівської області, вулиця Миру, буд.25, кв.30. Тел.07777777.
5. Місце роботи — вихователь дитячого садка “Квітка”.

Exercise 3. Record the "Doctor-Patient" dialogue regarding your friend's passport details/

Запишіть діалог "Лікар-пацієнт" щодо паспортних даних вашого друга.

Exercise 4. Choose adjectives from the help for the given nouns. Write down the phrase correctly/До поданих іменників доберіть прикметники з довідки. Запишіть словосполучення правильно.

Інформація
школа
вік
університет
адреса

Довідка: дошкільний (а, е), медичний (а, е), середня (є, ій), домашній (я, е), загальний (а, е).

Write the words in three genders/Запишіть слова в трьох родах.

Exercise 5. Complete the sentence by selecting the words from the help and putting them in the correct case/Закінчіть речення, добираючи слова із довідки і ставлячи їх у правильній відмінковій формі

1. Підвищення рівня глюкози в крові є при цукровому ...
2. Паспортні дані хворого записуються у медичній ...
3. Пацієнт має 50 повних ...
4. Лікар повинен опитати ...
5. Дитина ходить у дитячій ...

Довідка: карта, рік, діабет, хворий, садок.

LESSON 23.

Remarks-questions of the doctor to clarify the general profile data about the patient.

Репліки-запитання лікаря для вияснення загальних анкетних даних про хворого.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина 1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Мацко О.О., Стратійчук Н.С., Ткаченко Л.А. Основи фахового мовлення: лікар і пацієнт. Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців. – Вінниця , 2014. – 62 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Exercise 1. Choose nouns from the help for the given adjectives. Write the phrases correctly/

До поданих прикметників доберіть іменники з довідки. Запишіть словосполучення правильно:

послідовний -
достовірний -
медичний -
паспортний -
загальний -

Довідка: інформація, опитування

Exercise 2. Form remarks-questions of the doctor to the given remarks-answers/Сформуйте репліки-запитання лікаря до поданих реплік-відповідей.

1. – Коваль
2. – Ольга Володимирівна
3. – 25 років
4. – вища
5. – лікар-дерматолог
6. – міська поліклініка № 5
7. – вулиця Городоцька, буд. 18, квартира 7
8. – є. 234-56-78
- 10.- проживаю сама

Exercise 3. Form nouns from the given verbs/Від поданих дієслів утворіть іменники:

знати -
уміти -
провести -
слухати -
відповідати -

Exercise 4. Complete the sentence by selecting the words from the help and putting them in the correct case/Закінчіть речення, добираючи слова із довідки і ставлячи їх у правильній відмінковій формі:

1. Пацієнт лікується у ...
2. Лікар слухає ...
3. Значення нервової системи дуже ...
4. Серце людини - це порожнистий м'язовий ...
5. Процес травлення їжі починається в ...

Довідка: пацієнт, великий, шпиталь, орган, рот (ротова порожнина).

Exercise 5. Prepare a story about your visit to the doctor/Підготуйте розповідь про своє відвідування лікаря.

LESSON 24.

Dialogue between the doctor and the patient to find out his passport data.

**The structure of the dialogue-questioning.
Lexical work on the topic "Marital status".**

**Діалог лікаря з хворим для з'ясування його паспортних даних.
Структура діалогу-розпитування.
Лексична робота за темою «Сімейний стан».**

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина 1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Мацко О.О., Стратійчук Н.С., Ткаченко Л.А. Основи фахового мовлення: лікар і пацієнт. Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців. – Вінниця , 2014. – 62 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

**Exercise 1. Form remarks-questions of the doctor to the given remarks-answers/
Сформуйте репліки-запитання лікаря до поданих реплік-відповідей /**

1. – Іваницький
2. – Богдан Володимирович
3. – 29 років
4. – вища
5. – лікар-хірург
6. – міська поліклініка № 5
7. – вулиця Городоцька, буд. 18, квартира 7
8. – є. 234-56-78
9. – проживаю з дружиною і дітьми

Exercise 2. Ask questions to sentences. Write them down/Поставте питання до речень. Запишіть їх.

1. Пацієнт закінчив університет “Львівська політехніка”.
2. Іван Петрович Шевчук працює на фабриці.
3. У хворі є двоє дітей.
4. Хвора дівчинка відвідує дитячий садок.

5. Оксана телефонує матері.

Exercise 3. Choose antonyms for the given words/До поданих слів доберіть антоніми:

здоровий -
веселий -
молодий -
чистий -
порожній -

Exercise 4. Write a short story on the topic "My marital status"/Складіть невелику розповідь на тему "Мій сімейний стан".

Exercise 5. Make a dialogue-questioning of the doctor about the marital status of a patient with diabetes/Складіть діалог-розпитування лікаря про сімейний стан хворої на цукровий діабет.

LESSON 25.

Simulation of dialogue-questioning using the specified replica responses.

Моделювання діалогу-розпитування з використанням заданих реплік-відповідей.

Методичне забезпечення заняття/Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина 1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005 –120 с.
3. Мацко О.О., Стратійчук Н.С., Ткаченко Л.А. Основи фахового мовлення: лікар і пацієнт. Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців. – Вінниця , 2014. – 62 с.

Tasks for independent work / Завдання для самостійної роботи

Exercise 1. Write the questions to the highlighted words/Запишіть питання до виділених слів.

1. Опитування хворого дуже важливе для встановлення діагнозу.
2. Клінічні терміни вказують на назви захворювань.
3. Інформація про сімейний стан пацієнта записується у медичній карті.
4. Важкохворі лікуються у стаціонарних відділеннях лікувальних закладів.
5. Лікар виписав студентці рецепт.

Exercise 2. Choose antonyms for the given words/Доберіть антоніми до поданих слів:

хвора (студентка) -
веселий (хлопчик) -
важка (хвороба) -
гаряче (молоко) -
правильна (інформація) -

Exercise 3. Compose a dialogue between two students about the dangers of smoking /Складіть діалог двох студентів про шкідливість паління.

Exercise 4. Describe the disease COVID. List the symptoms you know/Опишіть захворювання COVID. Перерахуйте відомі вам симптоми.

Exercise 5. Form the highest and highest degree of comparison of the given adjectives/Утворіть вищий і найвищий ступені порівняння поданих прикметників:

важкий, теплий, твердий, малий, чистий

**THEMATIC PLAN OF PRACTICAL LESSONS AND INDIVIDUAL WORK
of Ukrainian language for foreign students of medical department
of the 2-nd year study (the 1-st semester)**

№№	TOPIC	Ind. work
<i>Submodule 3. Professional communication. Medical terminology.</i>		
1	Ukrainian medical terminology. The concept of scientific terms. General scientific, interdisciplinary and highly specialized terminology	4
2	The concept of health and disease. Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes).	4
3	The human body. Organ systems. Terms-names of life processes and functions of the human body.	4
4	Musculoskeletal system. Characteristics and division of objects on external and internal grounds. Terms to indicate the causes of diseases, types and carriers of diseases.	4
5	The human nervous system. Characteristics of the subject in structure and function. Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes).	4
6	Cardiovascular system of the human body. Characteristics of the subject in	4

	structure and function. Terms to indicate the causes of diseases, signs and types of heart disease.	
7	Respiratory system. Terms to indicate the symptoms of diseases of the respiratory system. Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes). Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment.	4
8	The Digestive System. Characteristics of structure, shape, components, functions. Terms-names of diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes). Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment.	4
9	Kidneys and excretory system. Characteristics of the subject in composition, form and location, functions. Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment.	4
10	Medical institutions in Ukraine. Terms to denote the processes of medical care.	4
11	Examination of the patient. Questioning the patient with signs of respiratory disease. (on the example of the text)	4
12	Examination of the patient. Characteristics of the patient's condition on the basis of complaints in diseases of the respiratory system. (on the example of the text)	4
13	Examination of the patient. Questioning the patient with signs of diseases of the digestive system (on students' own examples).	4
14	Examination of the patient. Characteristics of the patient's condition on the basis of complaints in diseases of the digestive system. (on the example of the text)	4
15	Collection of anamnesis. Questioning the patient with signs of colds. (on the example of the text)	4
16	Collection of anamnesis. Characteristics of the patient's condition on the basis of complaints at signs of colds. (on students' own examples)	4
17	Collection of anamnesis. Interrogation of the patient at detection of symptoms of an allergy. Characteristics of the patient's condition based on complaints of acute allergic reactions. (on the example of the text)	4
18	Collection of anamnesis. Expression of logic and sequence of action. Questioning the patient with diseases of the digestive system. Verbal nouns. (on students' own examples)	4
19	Collection of anamnesis. Characteristics of the patient's condition in diseases of the digestive system. (on the example of the text)	4
20	History of the disease (on the example of a text about diseases of the heart system). Schematic representation of the subject (document). Degrees of comparison of adjectives and adverbs.	4
21	Passport data is part of the medical history.Features of informative content of the	4

	subject (clarification and fixation of the patient's passport data according to the patient's questioning plan).	
22	Remarks-questions of the doctor to clarify the general profile data about the patient.	4
23	Dialogue between the doctor and the patient to find out his passport data. The structure of the dialogue-questioning. Lexical work on the topic "Marital status".	4
24	Simulation of dialogue-questioning using the specified replica responses.	4
25	Simulation of dialogue-questioning using the specified replica responses.	4
	Total	100